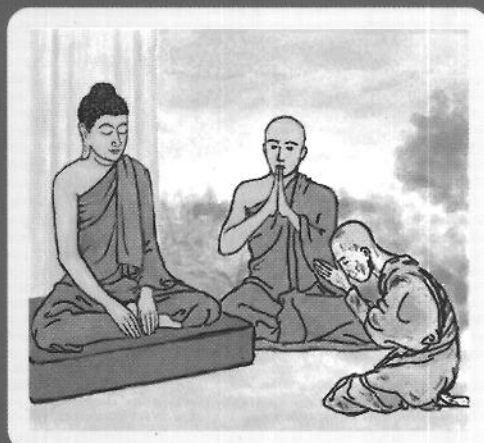

VROUWEN IN DE BOEDDHISTISCHE LITERATUUR

Thera Piyadassi

Deze publicatie is vervaardigd uit fondsen die door Boeddhisten ter beschikking gesteld worden; de baten komen uitsluitend ten goede van het werk voor de bekendmaking van de Dhamma in Nederland.

De prijs wordt, dankzij de vele vrijwilligers, zo laag mogelijk gehouden om een zo breed mogelijk publiek te kunnen bereiken. U bewijst uzelf en het werk voor de Dhamma een grote dienst wanneer u deze uitgave niet kopieert.

Boeddhayāna Publikaties 28

van dezelfde auteur:

- 6 De Zeven Factoren van Verlichting
- 11 Leringen in het Boeddhayāna Centrum
- 12 Afhankelijk Ontstaan
- 20 Psychologische Aspecten van het Boeddhisme
- 30 Boeddhistische Meditatie
- 31 De Boeddha, Zijn Leven en Leer
- 33 Het Aloude Pad van de Boeddha

oorspronkelijke titel:

The Virgin's Eye

Thera Piyadassi

Buddhist Publication Society Inc., Kandy, Shri Lanka

geautoriseerde vertaling:

Oepāsikā Tārā van Blommestein

© vertaling: Boeddhayāna Uitgeverij

uitgegeven door: Boeddhayāna Uitgeverij

cover-design: Mettā Kruijsdijk

derde druk 1995/2539

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de schrijver.

No part of this work may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the author.

ter herinnering aan
Arahat Thera Mahā Mahinda
en
Arahat Theri Saṅghamittā,

de zoon en dochter van koning Asoka
die hun hele leven gewijd hebben
aan het welzijn en geluk
van het volk van Shri Lankā

Afkortingen

Alle verwijzingen naar de Pāli-teksten en -commentaren zijn verwijzingen naar de uitgaven van de Pāli Text Society, Londen.

- A.: *Angoettara Nikāya* (het nummer van de bundel en de pagina staan er achter vermeld)
- Dhp.: *Dhammapada* (het nummer van het vers staat er achter vermeld)
- M.: *Majjhima Nikāya* (het nummer van de *soetta* en de pagina staan er achter vermeld)
- Pd.: *Paramatthadīpanī*, Commentaar op de *Therīgathā*
- Ps.: *Psalms of the Sisters*
- S.: *Samyoetta Nikāya* (het nummer van het deel en de pagina staan er achter vermeld)
- Dhp. A.: *Dhammapada Atthakathā*
- Vin.: *Vinaya* (het nummer van het hoofdstuk en de pagina staan er achter vermeld)

INHOUD

Voorwoord	7
Introductie - de Plaats van de Vrouw in het Boeddhisme	9
Het Oog van de Maagd	21
Oepagoepta en de Danseres	28
De Eerwaarde Ānanda en het Chandala-meisje	30
Mahā Padjāpati (Hoe de Orde van Nonnen tot stand kwam)	45
Kisagotamī (Alleen een paar Mosterdzaadjes)	57
Koēḍalakesā (Het Meisje dat een Dief trouwde)	61
Het Verhaal van een Gedaanteverwisseling	68
De Weversdochter	72
Saṅghamittā	
(Hoe de Orde van Nonnen in Shri Laṅkā gevestigd werd)	77
Dhammadinnā	83
Wisākhā	86

De vrouw is de verlegenheid van de man.

(Mulier est hominis confusio)

- een Latijns auteur -

De moeder en het moederland zouden meer gerespecteerd moeten worden dan de hemel zelve!

(Djananī djanma bhoemisca swargādapi garīyasi)

- een Sanskriet-auteur (zie pagina 13) -

Een vrouw is een raadsel waarvan de uitkomst een kind is.

- Nietzsche -

VOORWOORD

Het onderscheid tussen de geslachten is een biologisch verschijnsel, en niet historisch gegroeid zoals de verdeling tussen de rassen en klassen.

Man en vrouw vormen gewoonlijk een fundamentele eenheid en de positie van de vrouw is in iedere samenleving een getrouwe aanduiding van het cultureel en geestelijk niveau.

De verhalen die hier verteld worden tonen de inwerking van de Verheven Leer van de Boeddha op de levens en ervaringen van vrouwen in de tijd van de Boeddha.

Bijna al deze verhalen zijn vertalingen uit de Pāli-teksten en -commentaren. Ik heb vermeden de Pāli-strofen in dichtvorm te vertalen, teneinde een getrouwe, gemakkelijke en leesbare weergave te geven.

Ik wil gaarne mijn dankbaarheid betuigen aan de eerwaarde Thera Kheminda voor zijn behulpzaamheid in het vinden van de verwijzingen en aan Mr. R.M.T.B. Ratnayaka voor het uittypen van de tekst. De eerwaarde Thera Siridhamma heeft mij zeer bereidwillig geholpen door de tekst te corrigeren en nuttige aanwijzingen te geven.

Vajirārāma
Colombo
Shri Lankā
Thera Piyadassi
Wesak 2524
29 mei 1980

Er is geen erger kwaad dan een slechte vrouw en nooit is er iets
beters voortgebracht dan een goede vrouw.

- Euripides, de Griekse toneelschrijver -

EEN GOEDE VROUW

Wat is een goede vrouw? Een engel van licht
Die zich van 's morgens vroeg tot 's avonds laat voor anderen
inspant,
Geschenken meedraagt naar de deur van de hut,
En vereerd en geliefd is in de harten van de armen.
Er is liefde in haar blikken, er is balsem in haar glimlach,
Haar lippen ademen geen lasterpraat, haar hart kent geen valsheid.

Een man denkt dat hij weet,
maar een vrouw weet wel beter.

- een Chinees gezegde -

INTRODUCTIE

DE PLAATS VAN DE VROUW IN HET BOEDDHISME

Toen Siddhattha Gotama de Boeddha 2.500 jaar geleden in India verscheen, had de vrouw een heel onderdanige en lage plaats in de Indiase samenleving. In die tijd was haar plaats in de rest van de geciviliseerde wereld, die zich uitstreckte van China tot Griekenland, al even onderworpen en vernederend. Tegenwoordig wordt algemeen erkend dat de Boeddha, als grondlegger van een religie die zich wijd en zijd in de wereld heeft verspreid en de uiterste hoeken van de aardbol heeft bereikt, een filosofie heeft voorgelegd die één van de meest grootse en indrukwekkende is in de geschiedenis van het menselijk denken. Maar de evenzeer wonderbaarlijke en overweldigende rol die de Boeddha heeft gespeeld als sociaal hervormer en cultureel revolutionair wordt soms door de geschiedkundigen van het Boeddhisme vergeten.

De meest voorname onder de veranderingen die hij in het stelsel van de menselijke samenleving teweeg heeft gebracht, waren de vernietiging van het verderfelijke kastensysteem en de emancipatie van de vrouw. Met een zeldzame en opmerkelijke moed stelde hij de onzinnigheid en dwaasheid aan de kaak die inherent waren aan de boeien van de kasten en aan de slavernij van vrouwen. Hij bracht een wederopleving teweeg in de gewoonten en gedachten van de mens met betrekking tot deze twee kardinale punten, welke de karaktervastheid en kracht van het Indiase volk in die tijd ondermijnden. Hij veranderde een maatschappij die gedompeld was in blinde, onverdraagzame bevooroordeeldheid en bekrompen bijgelovigheid in een samenleving van forse morele kracht en ethische zuiverheid.

Voor de komst van de Boeddha had de brahmaanse hegemonie, die geheel India in haar ijzeren greep hield, de vrouw eeuwenlang